

Innspill til stortingsmelding om kultur og næring fra kulturseksjonen i Rogaland fylkeskommune

Innledning

Kultur- og kirke departementet har i brev datert 23. august 2004 bedt fylkeskommunene om innspill til ny stortingsmelding om kultur og næring. Dette er gjort ut i fra 3 spesifiserte utgangspunkt for kultur og næring:

- Kultur som næring.
- Utviklingen av samarbeidet mellom kultur og næring.
- Kultur- og næringsliv som viktige faktorer i tettsteds-, by- og regionsutvikling.

Departementet ønsker slik vi ser det et bredt innspill som diskuterer fag, virkemiddelbruk, rollefordeling og synergieffekter.

Rogaland fylkeskommune (RFK) er del av flere regionale partnerskap som kombinerer kultur og næring. Behovet for samarbeid mellom kultur og næring er synliggjort i Fylkesdeldplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern, Strategisk næringsplan, Strategisk kulturplan, Regionalt utviklingsprogram og står sentralt i arbeidet med ny fylkesplan. Vårt regionale nettverk er godt tilrettelagt for å prøve ut nye modeller på dette feltet.

I forlengelse av dokumentet ”Samspill mellom kulturliv og næringsliv” som kom i 2001 startet prosessen som blant annet førte til at Stavanger næringsforening etablerte en egen ressursgruppe for kultur og næring. Siden 2001 har Stavanger kommune blitt kåret til årets kulturkommune, idrettskommune og fått status som europeisk kulturhovedstad i 2008.

Statlig beredskap

Kulturseksjonen i Rogaland Fylkeskommune legger merke til at verken KKD eller NHD nevner den planlagte stortingsmeldingen i sine fagproposisjoner til statsbudsjettet for 2005. For fylkeskommunen er det viktig at en belysning av disse problemstillingen kan etablere en offentlig erkjennelse av at investeringer i, og drift av, kultur og idrettsbevegelsen bare kan skje i et partnerskap mellom flere departementer, regionalt virkemiddelapparat, næringslivet og frivillig sektor.

Regional status

Det meste av norsk kultur og idrett er i dag finansiert via næringsliv, egeninntjening og statlige tippemidler. Midlene over statsbudsjettet til regionale og lokale investeringer i arenaer for kultur og idrettsformidling/aktivitet er små i forhold til det gjeldende behov. Spillemidlene til idrettsanlegg i kommunene har i 2004 en gjennomsnittlig ventetid i Rogaland på drøyt tre år. Når det gjelder de lokale og regionale kulturbyggene er det ikke uvanlig at søknadsprosjekter må vente i opp til 6-7 år. Lang ventetid skaper usikkerhet for finansieringens partnerskap.

Mange nasjonale og regionale kulturinstitusjoner mottar statlig driftsstøtte. Idrettsanleggene i Norge mottar ikke driftsstøtte fra staten. Dette er et paradoks som er utviklet gjennom ulik prioritering av spillemiddeloverskuddet internt i KKD. Idrettsavdelingen har prioritert å

subsidiere kommunale idrettsinvesteringer som har hatt enorm effekt for tilgjengelig areal for kulturformidling. Kulturavdelingen i KKD har prioritert å støtte en profesjonalisering av kulturformidling gjennom faste teaterensembler, symfoniorkester, museumsadministrasjoner osv.

RFK ønsker på denne måten å vise at regional organisering av eierskap og driftsformer i det regionale idretts- og kulturlivet er svært ulikt. Likeså er forventningene om statlig eller på annen måte offentlig delfinansiering av slike prosjekter.

Årlig vedtar mange og svært ulike sektorer investeringer som får stor effekt for kulturlivet i uten at dette er koordinert eller kommunisert på noen måte. Spesielt tydelig er dette mellom kultur og skolesektoren. Vi ser mye av det samme utfordringene mellom idrett og helseinvesteringer. Vi vet også at store synergieffekter fra samferdsels- og til og med forsvarsprosjekter går tapt fordi de ikke blir koordinert med planer for regionalt kultur og næringsliv.

Gode eksempler i Rogaland

Oljemuseet

Et "industrimuseum" utviklet i et tett samarbeid mellom næringslivet og det offentlige. I tillegg er "Bølgen og Moi" som restauranttilbud med på å gi museet en breiere opplevelsesprofil. Oljemuseet er samtidig "unntatt" fra den offentlige kulturpolitikken fordi museet er en egen stiftelse som (del)finansieres gjennom Olje- og energidepartementet.

Tou scene

Deler av gamle Tou bryggeri, etablert i 1855, er vernet og bygningsmassen kunne derfor ikke rives til fordel for utvikling av leiligheter og lignende. Et tett og målrettet samarbeid mellom kunstnerne, Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, byggeier og sponsorer har ført til at bygningsmassen nå er i ferd med å bli rehabilitert. Film, samtidsmusikk, kreative næringer, dans, bildekunst og annen kulturell aktivitet er i ferd med å fylle bygget og området.

Festivalene

Festivalene i Rogaland har vokst i omfang og frekvens. Det er i dag en akseptert holdning i politikk og næringsliv at kulturfestivaler i seg selv er næring, men også at festivalene gir synergieffekt i forhold til andre næringer som hotell- og restaurantnæringen.

I tillegg rapporterer kommersielle arrangører av temareiser, salgsmesser, markedsarrangementer m.m. om økende krav til det kulturelle innholdet og nivået.

Utøvere

I Rogaland har det de siste årene vært et voksende antall kunstnere som lever av sin kunst. Forfattere, musikere, filmskapere og skuespillere fra fylket har de siste årene markert seg nasjonalt og internasjonalt.

For Rogaland Fylkeskommune er det et uttrykt mål at det skal legges til rette for profesjonelle kunstnere. Blant annet gjennom den landsomfattende satsingen på "den kulturelle skolesekken" vil profesjonelle få oppdrag i skolene. I de fleste fylker også i Rogaland har

videregående skoler med egne linjer for musikk, dans og drama og høyskolesatsingen innen dette feltet. Noe som øker antallet ”potensielle” utøvere.

Konklusjoner

Etter vår mening finnes det ikke et finansielt grunnlag for å snakke om en ensidig offentlig kulturpolitikk. Frivillige organisasjoners egenandel, sponsorer, kommersielle aktører bidrar til finansiering av kulturlivet på ulike måter.

Den kommende stortingsmeldingen om kultur og næring bør etter vår mening vektlegge:

- Hvordan tilrettelegge for kultur som nærings- og levevei.
- Hvordan skal det offentlige spille på lag med andre aktører for å utvikle gode kulturtiltak, ikke minst gode kulturarenaer.
- Hvordan kan en sektorisert stat inngå i en regional dialog om kultur- og næringsutvikling.

Egil Harald Grude
Kultursjef